

1a-2021

KLOOSTERKWARTIER

Vereniging Vrienden van het
Museum Elburg

Vereniging Vrienden van het Museum Elburg

Secretariaat:

Clakenweg 134

8081 LZ Elburg

0525-684363

E-mail: elsvandel@hotmail.com

Beste vrienden en vriendinnen.

Hierbij treffen jullie al weer het tweede Kloosterkwartier van 2021 aan. Omdat we nog steeds in de lockdown zitten ontvingen jullie al een extra editie en nu is het tijd voor een regulier exemplaar, genummerd als editie 1a-2021. Het is de enige manier waarop we op dit moment communiceren en we houden ons dan ook aanbevolen als er belangrijke gebeurtenissen plaatsvinden wat betreft lief en leed. Juist in deze tijd is naar elkaar omzien belangrijk. Zo werd ik er door een van onze stadsgidsen op gewezen dat het toch wel op zijn plaats geweest zou zijn als wij via het Kloosterkwartier stilgestaan zouden hebben bij het plotseling overlijden van stadsgids Leo Ruyter. Leo was geen lid van de Vereniging Vrienden van het Museum Elburg, maar door zijn functie als stadsgids wel degelijk verbonden aan ons mooie museum/VVV. Hoewel dit dus een (te) late reactie is, willen wij zeker nog bij zijn overlijden stilstaan. Hij wordt gemist in de kring van stadsgidsen en wij wensen uiteraard zijn familie veel sterkte bij dit plotselinge verlies. Verder is Theo van Geest herstellende van een hernia en wordt Ineke Bohms behandeld voor een ernstige ziekte.

Even voorstellen

Els van Andel, onze grote kracht als auteur van het Kloosterkwartier, heeft mij gevraagd of ik een stukje hierin wil schrijven. En dat wil ik wel, hoewel ik niet zo'n grote schrijver ben. Ik ben meer van een babbeltje maken. Maar goed, voor het goede doel de knop dan maar even omzetten.

Ik weet niet of iedereen mij kent als vertegenwoordiger van de vrijwilligers in het bestuur van het Museum/VVV Elburg, maar dat doe ik nu al een jaar of vier.

Ik probeer signalen op te vangen van de vrijwilligers en wanneer nodig praten we hierover tijdens bestuursvergaderingen en/of met de vaste medewerkers.

Iedereen heeft de laatste tijd thuis gezeten maar er staan nog steeds onderwerpen open waar we wat aan willen verbeteren. Zoals jullie laatst nog een mail van mij ontvingen over de vraag: wie wil en kan ons helpen met het onderhouden van het museum. Helaas hebben we nog geen persoon gevonden voor het elke dag reinigen van toiletten en vloer op de beletage. Maar wel voor onderhoud van de collectie en het verder onderhouden van zalen. We worden nog wel eens spic en span.

Niet alle signalen kunnen (snel) opgelost worden omdat er financiële of persoonlijke beperkingen zijn. Maar ik probeer ook ondersteuning te zijn voor activiteiten die door de medewerkers bedacht worden. Kortom een lijstje van en naar vrijwilligers naar medewerkers en bestuur. Mocht je opmerkingen of ideeën hebben in welke zaak dan ook, laat het me horen. Velen weten meer dan één en samen kunnen we ervoor zorgen dat we een leuke en waardevolle tijd hebben in het museum/VVV. We worden zeker gewaardeerd door het voltallige personeel, zij weten ook dat we hard nodig zijn voor het reilen en zeilen in het museum/VVV.

Mocht je je vervelen in deze coronatijd heb ik nog een tip: Ben jij een liefhebber van fietsen of wandelen, zet jouw route dan eens op papier en wie weet kunnen we van al die routes een leuk boekje maken en delen met alle vrijwilligers. Of nodig een collega vrijwilliger een keertje uit om samen de route te fietsen of lopen.

Hopelijk regent het routes maar vooral blijf gezond en hopelijk tot gauw in het museum/VVV

Marjan Fokke

In Beeld

Landart in de Flevopolder

Wandelen is in deze Coronatijd bij veel mensen een favoriete bezigheid. Een mooie wandeling is langs de haven en de Flevoweg richting de Elburger brug. Net over de brug links aan de Bremerbergdijk doemt een gigantische “badkuip” op: **Riff,PD#18245**

Het is een monument ter gelegenheid van 100 jaar Zuiderzeewet 1918 – 2018. Bob Gramsma is de maker van dit kunstwerk. Gramsma (1963) woont en werkt in Zwitserland en maakt vooral kunstwerken voor de openbare ruimte. **Riff, PD#18245** maakt deel uit van de landschapskunstwerken van de provincie Flevoland. De complete route door Flevoland vindt u op www.landartflevoland.nl.

Gramsma stortte op drie paalfunderingen en een complexe constructie een heuvel van 8000 kubieke meter landbouw- en Zuiderzeegrond. Hij groef hierin een holte die hij bekleedde met een laag spuitbeton. Vervolgens haalde hij de aarde weg tot maaiveldhoogte en bleef dit afgietsel van beton vermengd met Zuiderzeebodemresten over. Het kunstwerk is veertig meter lang, zeven meter hoog en elf meter breed. De betekenis van de naam is: Riff = rots onder water, PD = Publiek Domein, 18 = 2018, 245 = inventarisnummer van het oeuvre van de kunstenaar.

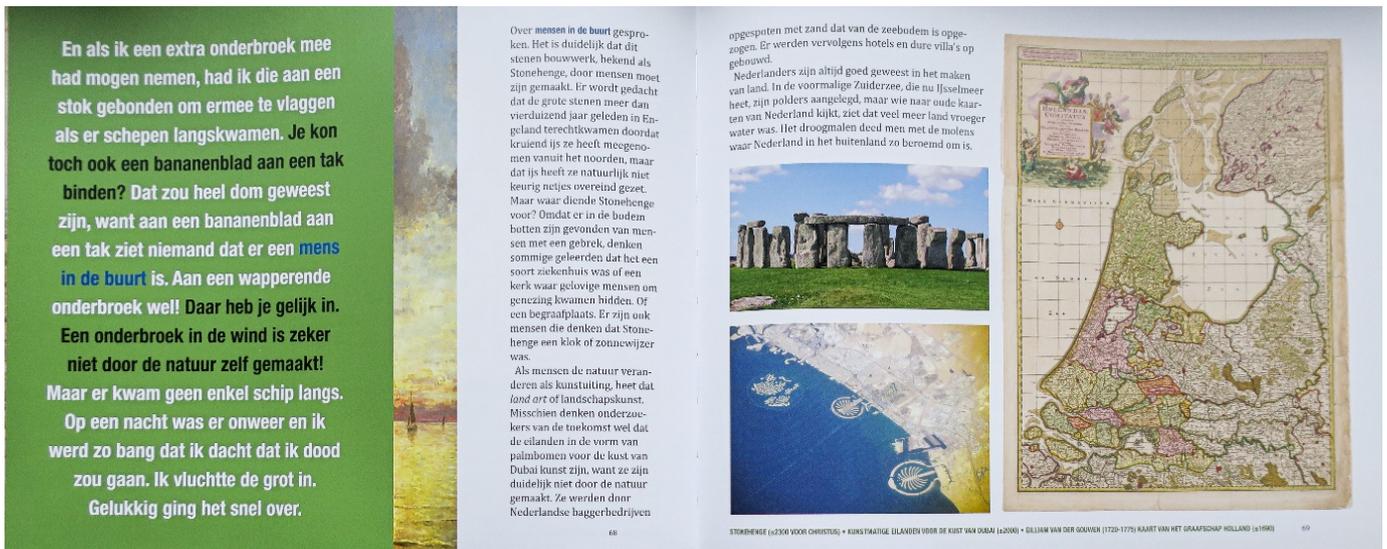
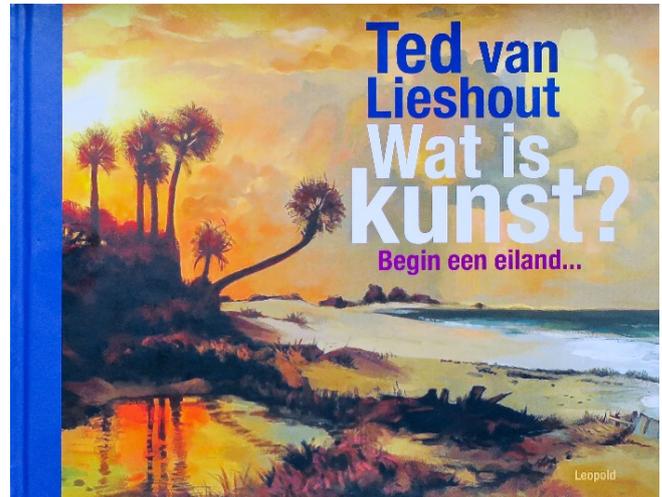
Riff,PD#18245 weerspiegelt de ontginning en kunstmatigheid van de polder. Het landschap van Gramsma, dat op palen rust, biedt onderdak aan dieren en mossen. Je kunt het trapje beklimmen en uitkijken over het bovendeck van de sculptuur en uitzien over het oude land van Elburg en het nieuwe land van de Flevopolder.

Wat is kunst?

Een vraag die heel vaak wordt gesteld. Is een pindakaasvloer kunst?

De kinderboekenschrijver Ted van Lieshout daagt ons uit om er een antwoord op te vinden. In zijn nieuwste kinderboek (voor kinderen van 10 tot 100) 'Wat is kunst' komt er een meisje dit boek binnen en zij stelt de vraag: Wat is kunst? De schrijver plaatst haar op een onbewoond eiland om het uit te vinden. Zij moet in haar eigen verbeelding op zoek gaan naar antwoorden. Van Lieshout beschrijft op de helft van de linker pagina de avonturen van het meisje op het onbewoonde eiland. Op de andere helft en op de rechterpagina koppelt hij een woord uit het verhaal aan een kunstwerk.

Over **mooi** schrijft hij het volgende:

“Als iemand zegt dat het een mooie dag of mooi weer is, bedoelt hij eigenlijk dat het niet stormt, niet regent, niet hagelt en dat het niet bewolkt is. Een mooie dag heeft een stralend blauwe lucht en een temperatuur tussen de 18 en 30 graden met een zuchtje wind. Maar eigenlijk is een wilde wolkenlucht met stormachtig zwart en donkergrijs, met onweer en bliksem interessanter.

Ook in de kunst vindt bijna iedereen **mooi** wat er gevaarloos uitziet. Een schilderij dat niet voldoet aan wat we mooi vinden kan ons een onbehaaglijk gevoel geven, alsof we te maken hebben met angst en gevaar. Logisch dus dat we zo'n schilderij gemakkelijk afdoen als: lelijk.

Er zijn veel kunstenaars die expres proberen om toeschouwers te ontregelen. Alleen de mensen die zich realiseren dat ze een beetje van slag zijn maar niet in gevaar, kunnen zien dat zo'n kunstwerk toch mooi kan zijn. Bijvoorbeeld omdat het de kunstenaar is gelukt om een gevoel van gevaar op te roepen.” Van Lieshout geeft als voorbeeld *Spanning* uit 1959 van Emilio Vedova. Het werk is donker en stormachtig. Hij heeft het geschilderd met de wilde gebaren van iemand die in woest

water ligt. Onveiliger kan haast niet. Geen wonder dat veel mensen het maar een lelijk schilderij vinden.

Het boek is een fraaie gebonden uitgave en kost € 24,50. Steun de boekhandel en bestel in Elburg of 't Harde.

Anna van Prooijen-Schenk

Museumpraat

Heel lang geleden, mijn kinderen zijn dan zes en acht, zijn we in het Landesmuseum in Darmstadt (Duitsland). Als we langs een paar vierkante meter papier met krijtstrepen komen, vraagt zoonlief wat hij daarmee moet. Niks jongen, kijken en doorlopen. Later komen we in een zaal met stapels vilt en koperplaten, opgeleukt met keien op de vloer met rode strepen ertussen.

Joseph Beuys Werkstatt. Dat kan ik mijn nageslacht een beetje uitleggen. Beuys was als oorlogsvlieger neergeschoten en gered door nomaden die hem, zwaargewond, in vilt hadden gepakt tegen de kou. Daardoor heeft hij het overleefd. Met een koperen plaat hebben ze later zijn hoofd kunnen repareren. Er staat ook een kast met rotzooi. Thuis zou je die hoognodig moeten opruimen. Maar deze is van de kunstenaar geweest. Ik vraag aan de suppoost of hij het geen flauwekul vindt dat hij op die troep moet passen. Dat geeft hij pas toe als hij merkt hoe wij erover denken. Verderop in het museum is er een prentenkabinet waar niets aan de muur hangt. Als je wat wilt bekijken gaat een mevrouw dat voor je halen. Ik vraag om werk van Pieter Bruegel de Oude (1525-1569). Nadat eerst zijn zoon Jan op tafel komt, haalt ze de goede map. Even later zitten we met vijfhonderd jaar oude kopergravures in onze handen. Onvoorstelbaar!

Tijdens een paar citytrips naar Berlijn bezoeken mijn lief en ik een paar jaar geleden natuurlijk ook musea. En er zijn er genoeg. Dali heeft zijn eigen onderkomen en er is veel moderne kunst te bewonderen. Er is er één over de tijd van de koude oorlog met een immense ondergrondse ruimte waar honderden mensen konden proberen te overleven tijdens een nucleaire aanval. Indrukwekkend. Bij het Joodse museum word je strenger gecontroleerd dan op Schiphol. Maar het Neues Museum heeft bij elk bezoek onze belangstelling. Hier is van alles over het oude Egypte en de Romeinse tijd te zien, met als stralend middelpunt Nefertiti, koningin in Egypte omstreeks 1350 voor Christus en de stiefmoeder van Toetanchamon. Wat is ze mooi. Bij haar vergeleken is Cleopatra maar een eenvoudig grietje. Ze staat dan ook midden in een speciale zaal te pronken en als je dichterbij komt dan twee meter, komt er al een bewaker in je nek hijgen.

Abstract

Het museum in Assen ziet kans om de Dode Zee-rollen te exposeren. Het is bloedheet, maar wij ernaartoe. We staan buiten al een uur in de rij en vanwege de temperatuur delen mensen van het museum flesjes water uit. Binnen schuiven we met de massa in een slakkengangetje langs allerlei Romeinse artefacten. Na weer een uur hebben we het wel gehad. In Berlijn zijn mooiere. Dan maar vragen waar de beroemde rollen liggen. Daarvoor moeten we opnieuw aansluiten. De tijd en de rij kruipen vooruit. Dat houden we dan ook maar voor gezien. We kunnen die rollen toch niet lezen. De rest van het museum is ook leuk en als we weggaan hebben we in ieder geval het meisje van Yde nog gezien.

In Gorssel (Ov.) is tegenwoordig museum MORE, de afkorting van modern realisme. Maar er is ook een dependance in Ruurlo, een paar kilometer ervandaan. In een kasteeltje hangt hoofdzakelijk werk van surrealist Carel Willink. Maar er zijn ook vitrines met creaties van Fong Leng die Carels vrouw Mathilde droeg. Pech is dat ik bij dat bezoek erg slecht ter etalage-been ben. Ik weet me nog van de parkeerplaats naar het kasteel te slepen, maar voor de rest stort ik me in een rolstoel. En dan blijken

de deuren pas echt voor je open te gaan. Je mag vóór in de lift en mensen gaan voor je opzij. Alleen mijn lief wordt af en toe met achterdocht bekeken. Als ze mij zomaar laat staan en haar eigen rondje gaat doen. Ze vragen nog net niet “moet je niet bij je patiënt blijven?”

Met mijn vriendin bekijk ik in De Fundatie in Zwolle een overzichtstentoonstelling van Jan Cremer. Grote doeken, veel kleur. Het meeste is abstract en soms staat erbij dat het tulpen of zoiets voorstelt. Het spreekt ons wel aan. De prijzen minder. € 10.000 is niks. In een van de zalen hangt iets dat ik wel in de woonkamer zou willen als ik er ruimte voor zou hebben. Dus zeg ik tegen Karin dat ik die wel voor mijn verjaardag wil. “Dan hoef ik verder niets anders.” Naast me kijkt een mevrouw me erg verwonderd aan. “Hoor ik u dan nu echt zeggen?”

De windwijzer van het Feithenhof

De meesten van de museumvrienden zullen wel weten dat ik stadsgids ben. En dat is leuk, anders zou ik het niet al een jaar of veertien doen. Het is zelfs de leukste bezigheid voor het algemeen nut die ik me kan voorstellen, ook zonder er een cent mee te verdienen. Al die verschillende mensen, al die verschillende groepen. De ene keer bij elkaar geraapt door vrije inschrijving, de andere keer een familiereünie. Dan weer eens een uitstapje van een handvol docenten, op een andere dag een paar jongedames die ooit samen hebben gestudeerd en elkaar eens per jaar treffen. En met regelmaat schoolklassen die vaak best slim zijn, andere af en toe het tegenovergestelde. Zoals dat in goed Engels heet: never a dull moment.

Het mooie is dat ik er vaak ook nog wat van leer. Zo kom ik tijdens een stadswandeling uiteraard langs het Feithenhof. Mijn verhaal begin ik daar graag met de windwijzer. Die heeft de vorm van een paard in plaats van een haan of een pijl. Dat is ontleend aan het familiewapen van Maria Catharina Feith. Een mijnheer in de groep vraagt of ik weet waarvoor het bolletje is op de as onder het paard. Nee dus. Dan legt hij uit dat in dat

bolletje de bouwtekening zit. Als de boel in brand vliegt, smelt de pin en het bolletje rolt weg. Bouwtekening gered in ieder geval. Ik kijk mogelijk niet gelovig genoeg, want erachteraan komt “dat is echt waar”. Natuurlijk geloof ik hem wel. Een paar weken later, bij een volgend gezelschap, vertel ik over die mijnheer en het bolletje. Dan klinkt achter me een zware stem: “Dat is ook zo.” Dan zal het toch wel echt zo zijn.

Ook is er eens iemand in een groep die stellig beweert dat Maria Catharina heeft bepaald dat de bewoners van het Feithenhof met Sint Maarten paling te eten krijgen. En dat dat nog steeds zo is. Nu wil het toeval dat mijn vriendin in de zorg zit en in die periode nog eens in het Nieuwe Feithenhof komt. Vraag dat eens na, schat. Dan hoor ik dat de bewoners met Sint Maarten weliswaar geen paling meer krijgen, maar toch wel van een visbuffet kunnen genieten.

Pluutje

Op een dag leid ik 's morgens een club van de scouting rond. Die middag krijg ik een groep docenten uit Ermelo. Aanvankelijk is het goed weer, maar voor de zekerheid check ik voor de middag de buienradar. Geen wolkje te zien. Helemaal schoon. Tot ik de deur uitstap. Het begint met dikke druppels en het wordt alleen maar erger. Het spoelt er de hele tijd uit. Met mijn kleine pluutje houd ik mijn hoofd droog, maar verder kun je me uitwringen. Ik merk niet eens dat ik op een gegeven moment onder een lekkende dakgoot sta. De groep van iets van twintig mensen wordt steeds kleiner. Met nog een man of twaalf staan we onder de Vischpoort. Vinden jullie het nog leuk, wil ik weten. Het grootste deel vindt het mooi geweest. Er blijven er nog vier over. Loop maar door, vinden die, we zijn nu toch al nat. Dat doen we dus en de interesse blijft. Tot het einde. Soms moet je er iets voor over hebben. En gedeelde smart is nog steeds halve smart.

Arent thoe Boecop

Zoals eerder verteld verschillen de groepen volwassenen die ik door Elburg rondleid erg. Toch zit er altijd een gemeenschappelijke factor in: kennelijke interesse. Anders waren ze niet gekomen. En omdat ze een middagje uit zijn, moet het wel leuk blijven. Ik strooi met jaartallen en historische figuren, maar zeg er in het begin al bij dat ze die mogen vergeten. Eén naam moeten ze wél onthouden: Arent thoe Boecop. Ik verklaar die tot examenvraag en vertel dat ze bij een fout antwoord niet weg mogen. Maar ik zeg er ook bij dat ik die naam wel in hun hoofden krijg, omdat ik die nog een keer of dertig noem. En dan loopt er met regelmaat wel iemand bij die gaat tellen of ik de dertig keer haal. Maar dat is niet zo moeilijk. Bij het huis waar de jongste Arent zijn laatste jaren doorbracht, bij het Arent thoe Boecophuis en bij het Gruithuis, waar de naam van de oudheidkundige vereniging, Arent thoe Boecop, zelfs op een uithangbord is vermeld. Maar ook in de Jufferenstraat, Beekstraat en de Ellestraat. Zijn naam kleeft aan heel veel in de vesting.

Bij het begin van een stadswandeling vertel ik dat ik Jos heet en dat ik het prettig vind als ze dat tegen me zeggen. Net als 'jij' en geen 'u'. Dat is op de eerste plaats omdat ik dat gezelliger vind. Maar ook omdat ik zelf erg slordig ben met 'u' zeggen. Ik voel me dan minder schuldig, leg ik uit. Meestal werkt dat goed en een aantal noemt me dan ook echt bij m'n naam. Ik loop dan wel het risico dat er een leukerd tussen zit die de hele middag 'josjij' tegen me zegt. Maar die is dan vaak de enige die het leuk vindt.

Ternuten

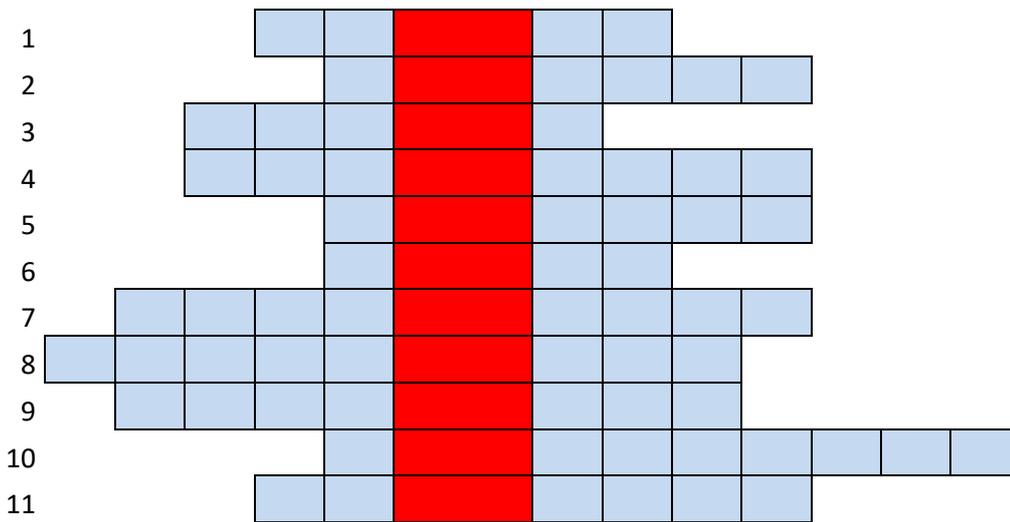
Als ik in de buurt van de grote kerk kom, vertel ik dat er boven in de toren waarschijnlijk iemand met een verrekijker zit die, zo gauw hij mij ontwaart, op het carillon gaat spelen. Mijn publiek doet dan meestal wat lacherig. Maar het is echt waar. Niet van dat mannetje, maar wel dat je er gif op kunt innemen dat het carillon begint te spelen als ik daar ergens mijn verhaal sta te vertellen. Op wat voor tijd ik er ook kom. Maar als het (weer) kan, gaat het onder andere over de bouw van de kerk. Die duurde zo'n honderd jaar, omdat er na de eerste vijftig jaar meteen een restauratie nodig was. Zo slecht was er gebouwd. Dan is er altijd wel iemand die vraagt waarom er geen spits op de toren staat. En zo niet, dan begin ik er zelf over. Ja, er stond een spits op. Ik vertel dan over het immens grote schip Ternuten dat op de Zuiderzee voer. Een waanzinnig groot schip met een verschrikkelijk lange boegspriet dat bij alle Zuiderzeestadjes de spitsen van de torens heeft geslagen.

Normaal gesproken zeg ik er achteraan "en als je dat niet gelooft, dan was het blikseminslag". Eén keer is een mevrouw me voor. "Is dat echt waar?" Nee, natuurlijk niet! De rest van de wandeling is ze opvallend rustig.

Jos Stork, stadsgids

PUZZEL

1: aanlegplaats voor schepen 2: .....Elburg 3: molen in Oostendorp 4: martelwerktuig
5: hengelen 6: loket 7: tableau 8: show 9: tempel 10: feest 11: stadsmuur

Oplossing op pagina 17.

INSPIRATIE BIJEENKOMST

Onlangs volgden Marjan Fokke, Barbara Koopmans, Anne-Marie van Hout en Els van

Andel een digitale inspiratie-meeting rond het thema, “De vrijwilliger” Want tja, wij missen jullie natuurlijk best op dit moment en ik mag ervan uit gaan dat jullie Museum Elburg ook missen. Wat ons betreft hopen we natuurlijk alle vrijwilligers straks weer te ontmoeten als het weer mag. De grote vraag op dit moment is echter: hoe houden wij jullie vast en hoe blijven jullie betrokken?! Vandaar dat wij met maar liefst drie personen deelnamen aan deze door Stichting Wiel georganiseerde middag. Wat leuk was, dat we zo ook in contact kwamen met andere organisaties, zoals zorginstellingen en bijvoorbeeld de scouting. Een soort van gedeelde smart is halve smart en twee weten meer dan een, zullen we maar zeggen. Het was goed om stil te staan bij de verschillende invalshoeken, die ik daarom graag met jullie deel. Uiteraard kregen we ook een aantal tips en sloten we geïnspireerd de digitale meeting af.

Vier tips

1. Investeer in de vrijwilliger
2. Vertel wat je doet
3. Mee laten denken met ideeën
4. Daar waar het kan en mag: zet ze in

Wat is betrokkenheid

'Wanneer je je als vrijwilliger verbonden voelt met de organisatie waarvoor je jezelf inzet en het vrijwilligerswerk wat je doet. Je hebt wat je noemt 'hart' voor de organisatie en de mensen daar en je werkt mee aan het bereiken van de doelen die de organisatie nastreeft'

Bron: <https://www.vrijwilligersaanzet.nl/2020/06/29/vrijwilligers-en-betrokkenheid-in-coronatijd/>

Motivaties

Het is goed om te weten welke motivaties vrijwilligers hebben, hier kan het aanbod en manier van benaderen op aangepast worden.

- Sociale contacten
- Iets voor een ander kunnen betekenen
- Ervaring op doen
- Betrokken voelen
- Geeft voldoening
- Leuk om te doen
- Past bij eigen interesses
- Staat goed op CV

Wat is jouw motivatie om vrijwilliger te zijn? Een goed idee, op-, of aanmerking? Mail elsvandel@hotmail.com

Pasen

Het is al gauw Pasen en dan zetten steeds meer mensen de paasboom op. Een boom, maar meestal een bos wilgentakken van de krul- of kronkelhazelaar in een grote vaas, waar we dan vervolgens vrolijk gekleurde attributen in hangen. Natuurlijk zijn ook andere takken te gebruiken om in een vaas te zetten en vol te hangen. Deze zijn uiteraard in de paassfeer en variëren van een geschilderd eitje tot kleine poppetjes met vrolijke kleertjes. Met een vrolijke strik of wat gekrulde papieren stroken heb je dan al gauw het 'paasgevoel'. Sommigen vinden het ook een mooie lentedecoratie.

Hoewel we er vaak van uitgaan dat Kerstmis het grootste christelijke feest is, is dat niet het geval. Tijdens Pasen vieren we dat het mirakel heeft plaatsgevonden. Het mirakel dat Jezus is opgestaan uit de dood (op de derde dag na Zijn kruisiging). Tegelijkertijd met dit wonder zou er een aardbeving en zandstorm hebben plaatsgevonden en uit de vele onderzoeken die er naar gedaan zijn, komen we tussen 31 en 33 jaar na Chr. uit. Daar ontlenen we ook de uiteindelijke leeftijd van Jezus aan. Er is in de loop der tijd veel aan toegevoegd en zo ook Tweede Paasdag. Eigenlijk heeft dit niets meer met Pasen zelf te maken. Zo ook het paasvuur. In bepaalde streken van ons land is het aansteken van paasvuren een vaste traditie. In oorsprong is een dergelijk vuur goed voor het verjagen van (winter)demonen, maar het paasvuur is onderdeel geworden van het paasfeest. Andere toevoegingen zoals de paashaas en paaseieren hebben weer te maken met voorchristelijke elementen vanuit een Germaanse traditie. De week voor Pasen bestaat uit Witte donderdag, Goede vrijdag en Stille zaterdag. De betekenis is als volgt: Witte donderdag staat voor het begin van het lijden van Jezus (Zijn kruisiging), Goede vrijdag staat voor het lijden en sterven van Jezus en Stille zaterdag (ook wel paaszaterdag genoemd) voor de grafrust.

Hoe aankleden? De ultieme paastak heeft dus behalve de gekrulde takken waar je allerlei vrolijke dingen aan op kunt hangen, ook groene knoppen en mogelijk zelfs al wat frisse lenteblaadjes of bloembolletjes. Enkele attributen die in de takken gehangen kunnen worden: de bekende kleine eitjes, bij voorkeur in frisse heldere kleuren geschilderd., chocolade-eitjes om op te eten, kleine gele pluche kuikentjes, vrolijk uitziende klokjes in een frisse kleur of zilver, kleine koekjes gebakken in leuke deegvormpjes, vrolijke strikken (bijvoorbeeld van kant of zijde) in heldere kleuren (zowel om de vaas als om de takken), veelkleurige vlinders, veertjes in allerlei kleuren.

Kortom in deze tijd van corona weer een leuke activiteit om te ondernemen. Uiteraard wensen wij jullie ook hele fijne Paasdagen.

Quarantaine

In de coronacrisis beleeft een oud woord een renaissance: quarantaine. Uit angst voor de pest verordende de raad van Ragusa – tegenwoordig Dubrovnik- in 1377 voor het eerst een tijdelijke isolatie in de strijd tegen epidemieën. De zwarte dood, zoals deze epidemie genoemd werd, was ook in Azië uitgebroken en had zich via zeelui tot in West-Europa verspreid. Zeilschepen moesten in Ragusa 30 dagen voor anker gaan eer ze de haven binnen mochten varen nadat aangetoond werd dat de bemanning geen ziektesymptomen had. Na vergelijkbare maatregelen in Venetië, Pisa en Genua werd de termijn verlengd naar 40 dagen. Het woord quarantaine komt dus van het Italiaanse “ quarantina di giorni” 40 dagen. Vermoedelijk gaat dit tijdbestek terug op de symbolische kracht die het getal 40 in de Bijbel heeft. Kijk maar naar onderstaand plaatje.....

40
Noach en de zondvloed
De vloed overstroomde de aarde **40 dagen** lang. Het water steeg en de ark werd opgetild, zodat hij van de aarde loskwam. (Genesis 7,17)

40
Uittocht uit Egypte
40 jaar lang aten de Israëlieten manna, tot ze in bewoond gebied kwamen; ze aten manna tot ze de grens van Kanaän bereikten. (Exodus 16,35)

40
Mozes op de berg Sinai
[...] ging Mozes de wolk binnen en klom hij verder omhoog. **40 dagen** en **40 nachten** bleef hij op de berg. (Exodus 24,18)

40
Nineve - tijd voor ommekeer
Jona trok de stad in, één dagreis ver, en riep: 'Nog **40 dagen**, dan wordt Nineve weggevaagd!' (Jona 3,4-5)

40
Jezus in de woestijn
40 dagen bleef hij in de woestijn, waar hij door Satan op de proef werd gesteld. Hij leefde er te midden van de wilde dieren, en engelen zorgden voor hem. (Marcus 1,13)

40
Elia op de Horeb
Elia stond op, en toen hij had gegeten en gedronken liep hij, gesterkt door dit voedsel, **40 dagen** en **40 nachten** door de woestijn, tot hij bij de Horeb kwam, de berg van God. (1 Kon. 19,8)

kerkwereldwijd 3/4-2020

Maar na deze Bijbelse 40 dagen, nachten of jaren kennen wij in onze dagen ook de 40 dagen vastentijd tussen Aswoensdag en Pasen, 40 dagen tussen Kerstmis en Maria Lichtmis (2 februari) en 40 dagen tussen Pasen en Hemelvaartsdag.

Dit alles heeft nog altijd met kerk en geloof te maken, denkt nu iedereen maar ook een normale zwangerschap duurt 40 weken! Dus ook een soort quarantaine ..... wachten, uitkijken en af en toe ook niet alles kunnen doen wat anders wel kan.

Kunst en Pasen

Pasen was door de eeuwen heen altijd een dankbaar onderwerp voor kunstenaars. Er zijn talloze afbeeldingen gemaakt over het lijdensverhaal, ook wel Passie of "Passion" genoemd. Het zou te ver gaan om alle grote werken op te noemen maar de allerbelangrijkste zijn wel bij heel veel mensen bekend. Dan denken we aan:

Het laatste Avondmaal van da Vinci

De Geseling van Christus, Carravaggio

De verloochening door Petrus, Gerard v Honthorst

Kruisafneming, Rembrandt

De Kruisoprichting, Rubens

Menigeen heeft deze schilderijen meteen in zijn hoofd of heeft ze in het echt in een museum gezien. Hetzelfde geldt een beetje voor de klassieke muziek met de Mattheus en Johannes Passion, het Requiem, Stabat Mater, de Messiah en nog meer. Voor veel mensen horen deze klassiekers bij Pasen.

Wie niet hiervan houdt ziet Pasen vooral als begin van de lente, nieuw leven in de natuur, vruchtbaarheid en vooral het laatste wordt met de alom bekende paaseieren geassocieerd. Normaal denken wij dan aan de chocolade paaseitjes die de kinderen op Paaszondag in de tuin gaan zoeken of de zelfgekleurde echte eieren maar in de 19e en begin 20e eeuw bedachten de tsaren van Rusland een andere variant op chocolade paaseieren om hun echtgenotes mee te verrassen. De Fabergé eieren deden hun intrede. Deze uiterst kostbare juwelen in de vorm van paaseieren werden tussen 1885 en 1917 door P.C. Fabergé in opdracht van de Russische tsaren gemaakt en dienden als paasgeschenk. Het eerste werd door tsaar Alexander III aan zijn vrouw Maria Fjodorovna gegeven. Het viel bij de tsarina heel erg in de smaak en zo werd elk jaar een nieuw en uniek exemplaar gemaakt. Tsaar Nicolas II zette de traditie voort maar vanaf dit moment werden er twee eieren per jaar besteld: een voor zijn vrouw en een voor zijn moeder, de keizerin-weduwe. Tijdens de Russisch-Japanse oorlog in 1904/1905 werd er geen ei gemaakt. Na de revolutie zijn de eieren helaas verspreid geraakt over de hele wereld. Blijkbaar bestaan er nog 57 waarvan 5 in handen zijn van de huidige koningin Elisabeth II van het V.K. Anderen zijn in diverse musea terechtgekomen en met het eind van de tsaren was het ook gedaan met de Fabergé eieren.

Vandaag de dag vult iedereen de paasdagen op een meer persoonlijke manier in. Veel musea hebben rond Pasen extra tentoonstellingen die aan dit feest gerelateerd zijn. Museum Catharijnenconvent in Utrecht heeft zijn tentoonstelling rond Maria Magdalena i.v.m. Corona naar 25 juni verplaatst, anders was ze voor Pasen gepland. Hoe dan ook, Pasen is met de lente verbonden, het seizoen waar we allemaal na een lange en donkere winter naar uitkijken en zin hebben om aan iets nieuws te beginnen.

Alvast Vrolijk Pasen,

Marie-Paule Oldenbroek

CORONA

Co-ro-na had een liefelijke klank een heilige misschien met diadeem? het woordje virus had de onschuld van een blonde krullenbol: kom hier is, virus toen waren alle lettertjes nog klein.

Nu staan ze vet en zwart in kapitalen ze dringen breeduit alles uit de krant wat niet met zorg en ziekte heeft van doen ik wuif nu naar mijn maatje achter glas de straat waar 'k woon ligt oorlogstil verlaten bruidegom zon staat wat verweesd te stralen 'k voel me onthand hoe vaak ik ze ook was de koning heeft gesproken en bezocht; zo ernstig is het dus met ons geworden een kind spelt hak-en-plakkend: cru-ci-aal en speurt naar beren in een vensterbank.

Er wordt gebeld ik doe de voordeur open een heel klein plantje met 'Ik denk aan jou' het doet me goed en 'k neem me heilig voor dit lief geschenk trouw water te gaan geven samen komen wij deze crisis door.

Ewoud Gosker

Net buiten handbereik

Ga weg, zei ik. Dat meen je niet met een wegwerpgebaar en een lach

Dat hoor je me nu niet meer zeggen dat zie je me nu niet meer doen nu je net buiten handbereik blijft

Mijn hand past precies om je elleboog mijn vingers jeuken om te landen op je huid ik wil regen voor je zijn na droogte verkoelende schaduw in hitte en zon voor je mist in de morgen maar hoe doe ik dat net buiten handbereik

Ik sta onthand met armen uitgestrekt als een kruis op een heuvel in een ruimte die ik niet heb gewild 'k wil jou niet zien als een bron van kwaad en geen lepralijder zijn gemeden en ontweken

Ik wil gewoon je weet wel een hand een duwtje en een schouderklop ik wil binnen handbereik zijn al is het maar even Ga weg, zeg je. Je meent het.

Ewoud Gosker

Even voorstellen: stagiaire Museum/VVV Elburg

Mag ik mij even voorstellen? Ik ben Tessa Uitslag, 23 jaar en ik woon in het mooie Elburg. Momenteel bereid ik mij voor op het afstuderen van de studie Tourism Management op Hogeschool Saxion in Deventer. Om te kunnen afstuderen mag ik mij het laatste halfjaar bezig houden met een onderzoek in een toerisme-gerelateerd onderwerp. Dit mag ik doen voor de organisatie Museum/VVV Elburg en dan wel voor het nieuwe toeristische product de Hanze Escaperoom! In het voorjaar van 2021 hoopt Museum/VVV Elburg een escaperoom te openen in monument de Vischpoort in de Vesting van Elburg, een prachtige locatie waar heel veel potentie in zit. Toen ik te horen kreeg over een escaperoom in de Vischpoort waarin de geschiedenis van de Hanze verwerkt zou zijn, was ik meteen enthousiast. Op dat moment was ik nog op zoek naar een afstudeeropdracht. Via via ben ik in contact gekomen met Jaap Streefkerk en al snel kwamen we tot de conclusie dat wij veel voor elkaar konden betekenen. Tijdens mijn studie heb ik veel geleerd over marketing en communicatie voor toeristische producten. Nu mag ik dit in de praktijk brengen door een advies te schrijven in de vorm van een marketing- en communicatieplan voor de nieuwe toeristische hotspot van Elburg en omstreken: de Hanze Escaperoom. Met als doel meer toeristen in ons prachtige Vestingstadje en de geschiedenis van de Hanze op de kaart zetten. Ik ben erg blij met deze interessante en uitdagende afstudeeropdracht en ik ben Jaap Streefkerk en Dirma Speldekamp dankbaar voor deze kans en de goede begeleiding!

Tessa Uitslag

Nieuws vanuit de Hanzestore en Museumwinkel

Het Hanze kwartetspel is sinds een tijdje onderdeel van onze Hanze producten. Het uitbrengen van het kwartet was een samenwerking van meerdere Hanzesteden. Alle kwartetten zijn op één kwartet na hetzelfde, iedere stad mocht vier kaarten zelf invullen, de categorie "Huis & Haard". Wij hebben gekozen voor de vier belangrijkste panden in de stad ten tijde van de Hanze: ons eigen Agnietenklooster, de Grote Kerk, het Arent thoe Boecop huis en natuurlijk de Vischpoort. Het kwartet ziet er heel leuk uit en is leuk voor jong en oud!

Het kwartet is niet het enige nieuwe product in de winkel. Samen met de Elburger Boekhandel maakten we ook een Elburg puzzel. Puzzelmaker House of Holland heeft een vast concept waarbij je als het ware vanuit een bruin café een stad in kijkt. In ons geval staat deze fictieve kroeg dus in Elburg en alles in het interieur verwijst daarnaar. Kijk je uit het raam, dan zie je de Grote Kerk en aan de wand hangen schilderijen uit de collectie van Museum Elburg.

Ik heb leuke kenmerkende schilderijen en een aantal voorwerpen uitgezocht. Natuurlijk moest ons eigen mooie museum er op, dus hangt "Agnietenconvent te Elburg" van Jan van Vuuren prominent in beeld. Ook de Vischpoort en een bottermodel van Jansen mochten niet ontbreken. Admiraal Van Kinsbergen ziet er op toe dat er niet teveel gedronken wordt in dit gezellige café. Of kijkt hij je nou dwingend aan dat het best sneller kan?

Het is best kostbaar om een gepersonaliseerde puzzel te maken, je moet er heel wat afnemen, dat lukt ons niet alleen. Dus heeft Han van de boekwinkel, 'De Han' heet hij bij ons op kantoor, een samenwerking gezocht met A.Vogel (foto van de rode zonnehoed) en Vosvinos (fles Elburgs Sproakwoater op tafel). Op het moment van het maken van de puzzel was nog niet bekend dat Van Triest zou stoppen met palingroken. Een aderlating voor Elburg, weer een bijzonder ambacht verloren.

De puzzel telt 1000 stukjes, of in het geval van de moeder van collega Dirma duizend-en-één.... Het is geen makkelijke puzzel omdat er veel dezelfde tinten zijn gebruikt maar met de avondklok zijn de avonden lang, dus dat geeft niet. Zorg wel voor een tafel waaraan niet gegeten hoeft te worden, of koop een puzzelplank, ik wist niet dat het bestond. Als je een hele dure koopt heeft 'ie zelfs schuiflades om geselecteerde puzzelstukjes in te stoppen. Maar gewoon een grote plaat stevig karton zal ook best werken.

We zijn natuurlijk nog even dicht maar we zijn meer dan bereid de puzzel thuis te bezorgen hoor. Hij is bij ons in de winkel verkrijgbaar voor € 19,99. Stuur een mailtje naar info@museumelburg.nl en het komt goed. Door

af en toe iets te kopen in de museumwinkel steun je ons enorm, nu we al zo lang verplicht gesloten zijn. Vraag gewoon wat er mogelijk is.

In het volgende Kloosterkwartier stel ik een heel nieuw product aan jullie voor, op dit moment worden de laatste dingetjes voor de vormgeving gedaan, daarna kan de productie opgestart worden. Wat zou het zijn? We houden het nog eventjes geheim.

Anne-Marie van Hout

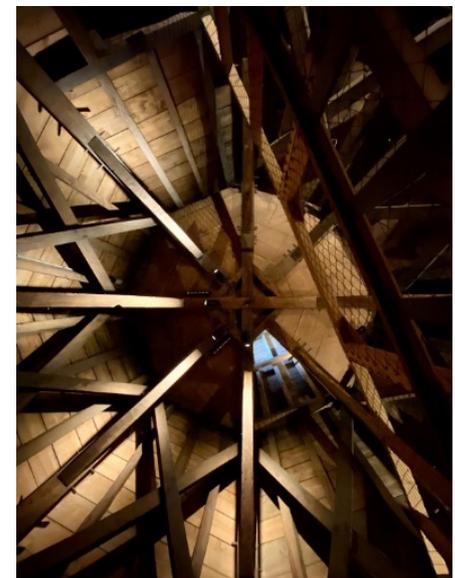
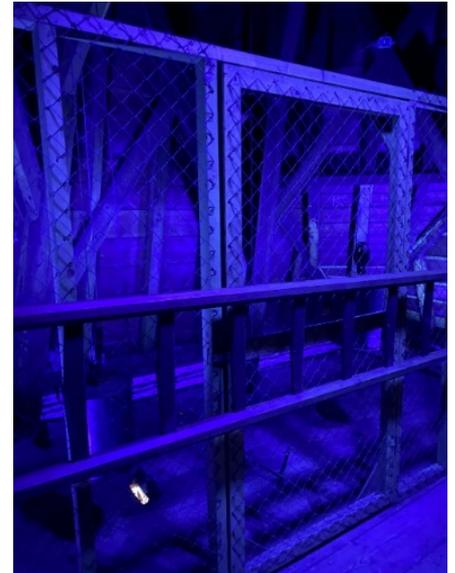
Voortgang Hanze Escaperoom

Er zijn veel werkende mannen te vinden in de Vischpoort. Aannemer Lipke voor de bescherming van de oude klok. Draaijer installatietechniek zorgt ervoor dat iedere lamp kan branden en iedere techniek strak gaat lopen bij het spelen van de spellen. Dag Vier die de fantastische sfeerverlichting verzorgt voor een optimale beleving. De Museumsmederij in samenwerking met Bramco smeedwerk zorgt voor alle extra trapleuningen. Van Klompenburg die vanaf maart de beveiliging aanbrengt rondom vluchten en brand. En als laatste partij EP Elburg die de audio- en camerasystemen aanbrengt voor de veiligheid van de spelende groepen. We kunnen wel zeggen dat we van start zijn gegaan en we het daarbij heel belangrijk vinden hierin lokale partners in te zetten.

Uiteraard wordt alles nauwlettend in de gaten gehouden door de gemeente en gaat alles in samenspraak met hen. De vergunning is rond en het begint steeds meer te leven voor iedereen die erbij betrokken is.

Ondertussen wordt er een logo ontworpen door Studio Lusin voor het uitdragen van het nieuwe aanbod naar buiten toe. Tamara Klock is weer aangetrokken op vrijwillige basis om content te maken voor sociale media en zij zal ook haar bijdrage verlenen aan de website die opgezet gaat worden.

**Dirma
Speldekamp**

Zie hier de sfeer die de verlichting van Dag Vier al brengt op het zoldertje van de Vischpoort.

Pater Johan vertelt verder ..... in aflevering 13

Dankzij de coronatijd – gedwongen thuis blijven tijd – is er geen groep kinderen meer die het klooster willen verkennen. Maar daarom geenszins werkloos.

Het project dat nu alle tijd krijgt is een boekje. Niet iets literairs, maar omdat ik van mooie letters hou dus over letters. Daarnaast is borduren ook een hobby, dus werden die 2 gecombineerd.

Een geborduurd boekje met speciale letters. Omdat in m'n klooster de ruimte niet overdadig is, moet deze uitgave ook klein blijven.

Dat is gelukt: 13 x 7 cm. En wederom is een aangepaste sigarendoos mooi als opberging. Blij dat het geheel zonder ongelukken klaar is. (de hond sprong o.a. enkele keren omhoog terwijl ik een theekop in handen had.)

Miniaturen tonen een magisch universum afgebeeld op hele kleine schilderijtjes die dienden als illustratie van handgeschreven boeken.

Boekverluchting is de kunst of het ambacht die zich bezighield met de illustratie en de versiering van middeleeuwse handschriften en andere documenten. Soms wordt dit ook 'illuminatie' genoemd, van het Latijn illuminare dat verlichten betekent, hoewel illuminatie strikt genomen slaat op het 'verlichten' van handschriften met bladgoud of zilver.

Oplossing puzzel

			h	a	v	e	n						
			e	r	v	a	a	r					
		d	e	t	ij	d							
		k	a	r	w	a	t	s					
			v	i	s	s	e	n					
			b	a	l	i	e						
	s	c	h	i	l	d	e	r	ij				
e	x	p	o	s	i	t	i	e					
	s	y	n	a	g	o	g	e					
			c	e	r	e	m	o	n	i	e		
			b	u	r	g	w	a	l				

Kunstgroep in Coronatijd

Corona maakt het plannen van tentoonstellingen heel moeilijk. Afgelopen jaar hebben we drie tentoonstellingen opgebouwd die op vrijdag werden ‘geopend’, zonder opening en zonder publiek, dat dan weer wel. Alle drie de exposities zijn alleen op de zaterdag te zien geweest, daarna volgde er een lockdown. Gelukkig konden we wat schuiven in het rooster, zodat de prachtige tentoonstelling met de wandkleden van Marianna Benkö in de zomer te zien was, maar haar opvolger, haar dochter Daniella Hefter, had minder geluk. Haar werk was alleen 2 weken in december te zien. Om over de bijzondere kerststallen en kerstgroepen van Jan van Hulst maar helemaal niet te spreken, die is echt alleen op zaterdag te zien geweest. Daarna gingen we dicht en dat zijn we nog steeds.

Dan moet je als kunstgroep wel even slikken hoor.... Onze oplossing? Schuiven! Zodra we weer open mogen, dat kan ons niet snel genoeg zijn, beginnen we een expositie van lokale en regionale kunstenaars. Zij laten ons met hun werk zien wat Corona met hen heeft gedaan. In de zomervakantie exposeert Ton Dubbeldam in ons museum en daarna laten we Daniella terug komen. In de tussentijd slaan wij haar werken op. Voor wie haar werk dus nu niet heeft kunnen zien, in de herfst kunt u in herkansing. Ook de kerststallen en kerstgroepen komen terug. Vanaf de tweede week van december stallen we de stallen opnieuw uit. De expositie was t  leuk om het hier bij te laten. Jan van Hulst heeft trouwens zo’n uitgebreide collectie dat we daarmee nog jaaaaaren vooruit kunnen.

